

Fővárosi Ítéltábla
4.Pf.20.817/2014/4.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Krasznai Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek, a jogtanácsos által képviselt alperes ellen, ajánlás hatályon kívül helyezése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2012. október 31. napján kelt 64.P.21.459/2012/9. sorszámú ítélete ellen, a felperes részéről 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és az alperes PBT-A-501/2012 számú ajánlását hatályon kívül helyezi.

A felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére, valamint az eljárás felfüggesztésére irányuló indítványát elutasítja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 132.100 (százharminckétezer-egyszáz) forint együttes első és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében kérte az alperes 2012. február 21-én kelt PBT-A-501/2012. számú ajánlásának hatályon kívül helyezését. Ezen ajánlásában az alperes felhívta a felperest, hogy a fogyasztó által 2007. április 2-án tett ajánlat alapján a felek között létrejött folyamatos díjas befektetési egységekhez kötött életbiztosítás szerződésnél a befektetési egységek vonatkozásában állítsa helyre az eredeti állapotot.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és döntött a perköltség viselése tárgyában is. Ítélete indokolásában kiemelte, hogy a pénzügyi szervezetek állami felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (Psztv.) 78. § (1) bekezdése értelmében az ajánlásnak csupán annyiban kell megfelelnie a jogszabályoknak, hogy az nem tartalmazhat olyan megoldást, amelyre jogszabály adta lehetőség nincs. Egyetértve az alperes álláspontjával arra a következtetésre jutott, hogy a perbeli esetben nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely az eljárás tárgyává tett szerződés esetleges érvénytelensége

esetén az eredeti állapot helyreállítását kizárja, így nem hozott az alperes olyan ajánlást, ami valamely jogszabályba ütközne. Az, hogy az alperes ajánlása esetleg érdemben nem helyes, még nem jelenti azt, hogy ne felelne meg a jogszabályoknak. A jelen típusú perekben a bíróságnak nem feladata, hogy az alperes ajánlását érdemben felülbírálja, hanem az, hogy az alperesi ajánlás tartalmát jogszabály kizárja-e. Kiemelte, hogy az alperes nem jelölte meg, hogy az ajánlás a Ptk. mely rendelkezéseibe ütközik, az egyéb általa megjelölt jogszabályoknak (Bit., Psztv.) pedig a jogvita eldöntésében nincs jelentősége. Az alperes eljárását a Psztv. 83-104. §-ai szabályozzák, a Ket., illetve a Pp. szerinti eljárási szabályok nem alkalmazandók.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását, az alperes ajánlásának hatályon kívül helyezését kérte, mivel annak tartalma nem felel meg a jogszabályoknak. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta, mert az megalapozatlan, a tényállást teljes körűen nem tárta fel, továbbá helytelen jogkövetkeztetéseket vont le. Álláspontja szerint az ajánlás eljárási és anyagi jogi szempontból is jogszabályt sért: figyelmen kívül hagyta az írásbeli és szóbeli nyilatkozatait, döntését nem a rendelkezésére bocsátott bizonyítékok együttes értékelésével, mérlegelésével hozta meg és indokolási kötelezettségének sem tett eleget. A fogyasztó kérelme a felperest és az ... Kft-t érintette, az ajánlás pedig csupán a felperest említi, a másik gazdasági társaság vonatkozásban adatot nem tartalmaz, mely önmagában is a hatályon kívül helyezését vonja maga után. Az alperes hatáskörén is túlterjeszkedett, mivel az érvénytelenségi perek kizárólag bírósági hatáskörbe tartoznak. E körben kérte a 2/2010. (VI. 28.) PK. vélemény, továbbá a Psztv. és a Ptk. vonatkozó szabályainak alkalmazását. Sérelmezte a felperes azt is, hogy a fogyasztó kérelmében nem jelölte meg, hogy az érvénytelenség melyik törvényi jogkövetkezményének alkalmazását milyen tartalommal kéri. Az alperes a kérelmező által előterjesztett kérelemről nem határozott, és azt sem indokolta, hogy annak elbírálását miért mellőzte. A fogyasztó az általa hivatkozott érvénytelenségi okot pedig nem bizonyította. Kifogásolta, hogy az alperes olyan jogcímre alapította az ajánlását, a szerződési feltételek a szokásos piaci gyakorlattól eltérő voltára, amelyre a kérelmező nem hivatkozott. Hangsúlyozta, hogy a kérelmező a szerződés megkötése előtt a termékről tájékoztatást kapott, a szükséges dokumentumok tartalmát az ajánlat aláírása előtt megismerte.

Azon okból is tévesnek tartotta az alperes ajánlását, hogy az eredeti állapot helyreállítása problematikus, mivel az eltelt időszak alatt kockázatban állt. Az ajánlást az alperes egyoldalúan, kizárólag a fogyasztó érdekeinek figyelembe vételével tette meg, nem rendelkezett a fogyasztót a felperes irányába terhelő elszámolási kötelezettségről. Megítélése szerint téves azon alperesi megállapítás is, hogy nem tett eleget a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségének, ugyanis bizonyította, hogy szerződési feltételei nem térnek el a szokásos szerződési gyakorlattól. Az alperes ezen előadást és a becsatolt bizonyítékok értékelését elmulasztotta, annak okát ajánlása indokolásában nem adta. Jelen esetben, mivel a szokásos gyakorlattól a termék nem tért el, nem merült fel a Ptk. 205/B. (2) bekezdésének alkalmazása. Hangsúlyozta, hogy kereseti kérelmében megjelölte azon jogszabályokat (Ptk., Bit., Psztv.) amelyek rendelkezéseit sérti az ajánlás. Az alperes saját eljárási szabályzatának sem felelt meg az ajánlás. Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla előzetes döntéshozatali eljárás keretében forduljon az Európai Bírósághoz abban a kérdésben, hogy az alperesre vonatkozó hatályos magyar jogi szabályozás megfelel-e az Európai Bizottság 98/257. EK. bizottsági ajánlásának, kérve a jelen eljárás felfüggesztését is.

Az alperes fellebbezési ellnekérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Alaptalannak találta az alperesnek az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése és az eljárás felfüggesztése iránti indítványát is. Kiemelte, hogy az alperesre vonatkozó szabályozás teljes összhangban van a közösségi joggal. A felperes csupán

általánosságban indítványozza az Európai Bírósághoz való fordulást, kérelme semmilyen konkrétumot nem tartalmaz. Az ügy érdemére vonatkozóan rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság értékelte a felek előadását és arra a következtetésre jutott, hogy az ajánlás - végrehajtás esetén - kógens jogszabályi rendelkezésbe nem ütközik. Tévesnek tartotta azt a felperesi álláspontot, hogy az alperes túllépte hatáskörét, ugyanis minden ügy, amelyben a testület eljár, alapvetően bírói útra tartozik, mindez a Psztv. 78. § (1) bekezdéséből, 88. §-ából és 97. § (1) bekezdéséből következik. Téves az a felperesi álláspont is, hogy az ajánlásnak ki kellett volna terjednie az ügyben eljáró biztosítás közvetítőre, az ... Kft.-re is. A szerződés a fogyasztó és a felperes között jött létre, a semmisség csak az ő viszonylatukban értelmezhető. Az alperesnek nem volt kötelezettsége, hogy a Kft.-vel szemben döntést hozzon.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

A másodfokú bíróság előre bocsátja, hogy nem találta alaposnak a felperes Európai Bizottság előzetes döntéshozatali eljárásnak kezdeményezése iránti kérelmét. A felperes az előzetes döntéshozatalt nem valamely, a jogvita elbírálása szempontjából releváns rendelkezés uniós előírásokkal való ellentmondása tekintetében kérte, hanem általánosságban annak érdekében indítványozta az Európai Bíróság megkeresését, hogy az alperesre vonatkozó hatályos rendelkezések megfelelnek-e a közösségi jognak. Mivel az ítélet tábla a jogvita elbírálásához nem látta szükségesnek ezen kérdés tisztázását, e kérelmet és egyúttal az eljárás felfüggesztése iránti kérelmet elutasította. Ezen döntés ellen a Pp. 155/A. § (3) bekezdése értelmében fellebbezésnek nincs helye.

A másodfokú bíróság az ügy érdemére vonatkozóan az alábbi álláspontot foglalta el: az alperes ajánlása többszörösen nem felel meg a jogszabályoknak.

A fogyasztó az eljárást a felperes mellett az ... Kft. ellen is kezdeményezte, ennek ellenére ez utóbbi eljárás alá vonttal kapcsolatos rendelkezést az ajánlás nem tartalmaz, de e szervezetet - a jegyzőkönyvek tanúsága szerint - az alperes a meghallgatásokra nem idézte, illetve a rendelkezésre álló adatok alapján vele szemben eljárását sem szüntette meg. Az utóbbi jelen eljárásban teljes bizonyossággal nem állapítható meg, mert az alperes nem bocsájtotta az eljáró bíróságok rendelkezésére a teljes iratanyagát. Az azonban kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes az eljárása során figyelmen kívül hagyta, hogy a fogyasztó két pénzügyi szolgáltatóval szemben terjesztette elő kérelmét.

Az alperes az eljárása során kizárólag kötelezést tartalmazó határozatot [Psztv. 94. § a) pont] hozhat vagy ajánlást [Psztv. 94. § b) pont] tehet. Mindkettő fogalmi eleme valamely, az eljárás alá vont pénzügyi szolgáltatót terhelő teljesítésre kötelezés, illetve felhívás. A fogyasztó kérelme a biztosítási szerződés semmisségének megállapítására irányult, anélkül hogy az érvénytelenség valamely jogkövetkeztetésének levonására tett volna indítványt. Ebből következően a kérelem hiányának pótlása nélkül a meghallgatás kitűzésére sem kerülhetett volna sor. Itt utal rá a másodfokú bíróság, hogy az eljárás során a fogyasztó által tett egyezségi ajánlat nem alkalmas a kérelem hiányainak pótlására. Így az alperes olyan tartalmú ajánlást tett, amely iránti indítványt a fogyasztó nem terjesztett elő, tehát kérelem hiányában hozott olyan tartalmú ajánlást, amelyben a felperest az eredeti állapot részleges helyreállítására hívta fel.

Az ajánlás tartalmi hibája a megszővegezésének oly mértékű pontatlansága, hogy sem a fogyasztó, sem a pénzügyi szolgáltató nem lehet azzal tisztában, hogy utóbbit milyen összeg megfizetése terheli. Ez további fogyasztói jogvitára adhat alapot.

Az ajánlás indokolása részben hiányos, önellentmondó és anyagi jogilag megalapozatlan.

A kérelem a biztosítási szerződés semmisségének megállapítására irányult, azonban az ajánlás nem jelöli meg azt a semmisségi okot, amelyen az alperes döntése alapul. A semmisségi ok hiányában a semmisséget kiváltó körülményeket, az ezt alátámasztó bizonyítékokat szükségszerűen nélkülözi az indokolás. Ezzel szemben az alperes arra az álláspontra helyezkedett, hogy az általános szerződési feltételek I.7, valamint IV.29 (3. sz. melléklet 5.) pontja - mint a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő kikötés - nem vált a biztosítási szerződés tartalmává. Mindennek ellenére az ajánlás az életbiztosítási szerződésnél a befektetési egységek vonatkozásában az eredeti állapot helyreállításáról rendelkezik, noha ez kizárólag az érvénytelenség jogkövetkezménye.

Mindezekon felül az alperes - abban az esetben, ha jogszerűen megállapítható is lett volna a szerződés (részleges) érvénytelensége - olyan, irreverzibilis szerződéses jogviszonyban alkalmazta az eredeti állapot helyreállítását, amelyben a fogyasztónak a befektetési egységek megválasztására tett nyilatkozat következtében objektív (a felperes érdekkörén kívülálló) körülmények folytán a fogyasztó által nyújtott szolgáltatás értéke mind pozitív, mind negatív irányban változhatott. A fogyasztó befektetési stratégiájának, üzleti döntésének kockázata az eredeti állapot helyreállítása révén a felperest terhelne, aminek nincs jogszabályi alapja. Ebből következően a jogviszony sajátosságai miatt az eredeti állapot helyreállítása kizárt, és az érvénytelenség megállapíthatósága esetén is csupán a szerződés hatályossá nyilvánítása mint lehetséges jogkövetkezmény lenne alkalmazható.

Az ajánlás tartalma alapján megállapítható, miszerint - az alperes a felek közötti szerződést csupán a befektetési egységekre vonatkozó részében tekintette érvénytelennek, és a szerződést is csupán e körben és nem egészében látta megdőlni, amiből az következik, hogy az ajánlással nem érintett ügyleti rendelkezések, így a kedvezményezett nyilatkozat érvényességét az alperes sem vonta kétségbe. Az alperes figyelmen kívül hagyta a biztosítási szerződés azon záradékát, amely alapján a szerződés elsődleges kedvezményezettje a fennálló kölcsöntartozás erejéig egy pénztintézet, így a fogyasztó részére történő kifizetés a szerződés tartalmával ellentétes.

Rámutat az ítéletábra, hogy az alperesnek a kérdéses kikötéseknek a szerződés részévé válása tekintetében elfoglalt álláspontja sem felel meg a jogszabályoknak. A Ptk. 205/B. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy külön tájékoztatni kell a másik felet arról az általános szerződési feltételről, amely a szokásos szerződési gyakorlattól, a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen vagy valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől eltér. Ilyen feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha azt a másik fél - a külön, figyelemfelhívó tájékoztatást követően - kifejezetten elfogadta.

Az alperes eljárásában már igazolta a felperes, hogy több biztosító társaság kínál befektetési egységekhez kötött biztosítást, és ezeknek feltételei között alkalmazza a kifogásolt tartalmú kikötéseket, így ezek tartalma nem tér el a szokásos szerződési gyakorlattól. Még abban az esetben sem lehetne az eltérést megállapítani, ha a felperes által alkalmazott kezdeti díjak meghaladnák a piaci átlagot, ugyanis önmagában valamely díjnak vagy költségnek az átlagot meghaladó mértéke nem alkalmas a szerződéses gyakorlattól való lényeges eltérés megállapítására.

Amellett, hogy a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésének második és harmadik fordulatra az ajánlás sem utal, megállapítható, hogy ezek alapján sem terhelte a felperest a szerződéskötés során a kifejezett figyelemfelhívási kötelezettség a kérdéses kikötések tartalma tekintetében. A kezdeti költségek felszámításáról vagy azok mértékéről ugyanis még diszpozitív jogszabály sem rendelkezik, ezáltal a lényeges eltérés sem valósulhatott meg, míg a fogyasztó és a felperes közötti korábbi szerződés fennállására vonatkozó adat nem áll rendelkezésre, így annak tartalmától való eltérés sem állhatott

fenn.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, az alperesi ajánlást a Psztv. 97. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, mivel annak tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

A felperes fellebbezése eredményre vezetett, így a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles a felperes első és másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére. A felperes jogi képviselőjének munkadíját az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alkalmazásával határozta meg.

, 2015. szeptember 3.

. Németh László s.k.
tanácselnök

. Molnár Ágnes s.k.. Merőtey Anikó s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: